Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria C

C/2025/4200

20.8.2025

Rezolucja Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Wkład w program prac Komisji Europejskiej na 2026 r.

(C/2025/4200)

Sprawozdawczynie i sprawozdawca: **Christa SCHWENG (Gr. I)**
María del Carmen BARRERA CHAMORRO (Gr. II)
Krzysztof Stanisław BALON (Gr. III)

Doradczynie i doradcy	Jukka AHTELA (z ramienia sprawozdawczyni, Grupa I) Ioannis GRIGORIADIS (z ramienia sprawozdawczyni, Grupa II) Piotr SADOWSKI (z ramienia sprawozdawcy, Grupa III)
Podstawa prawna	Art. 52 ust. 4 regulaminu wewnętrznego
Data przyjęcia na sesji plenarnej	19.6.2025
Sesja plenarna nr	597
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	156/4/8

1. Wprowadzeni

1.1. Za pomocą niniejszej rezolucji EKES – jako instytucjonalny głos europejskiego zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego – przyczynia się do kształtowania programu prac Komisji Europejskiej na 2026 r. Podstawę działania UE muszą stanowić: demokracja, prawa człowieka, zrównoważony rozwój, równość i sprawiedliwość społeczna. Partnerzy społeczni, społeczeństwo obywatelskie i sektor wolontariacki stanowią infrastrukturę krytyczną z punktu widzenia odporności społecznej. Należy ich uznać, chronić i angażować konstruktywnie w działania w zakresie prognozowania, gotowości i odbudowy we wszystkich sytuacjach kryzysowych.

1.2. Aby utrzymać wiodącą pozycję w szybko zmieniającym się świecie, UE musi przyjąć nowe podejście do konkurencyjności obejmujące politykę przemysłową, ambicje klimatyczne i strategię geopolityczną. Wymaga to silnego nacisku na inwestycje, wspieranie innowacji i krzewienie spójności społecznej, przy czym należy jednocześnie zapewnić wzrost gospodarczy, który jest zrównoważony i odporny, uwzględnia kwestie społeczne i sprzyja włączeniu społecznemu. Konkurencyjność i wzrost gospodarczy muszą iść w parze z włączeniem społecznym.

1.3. W ramach odpornej polityki przemysłowej priorytetowo należy traktować innowacje, transformację ekologiczną i cyfrową oraz unię umiejętności, a jednocześnie propagować uczenie się przez całe życie i wysokiej jakości miejsca pracy. Trzeba wspierać gospodarkę społeczną i solidarną jako siłę napędową równości i spójności. Ponieważ w nowym środowisku bezpieczeństwa gotowość obronna stała się kluczową kwestią, musi stanowić wspólny priorytet i być zarazem oparta na prawach, przejrzystości i praworządności.

1.4. W kontekście nowego porządku geopolitycznego wyzwania i kryzysy stają się normą, co osłabia Europę, jej wartości i obywateli, a przy tym im zagraża. EKES wzywa zatem UE do skoncentrowania się na gotowości cywilnej, społecznej i wojskowej oraz podkreśla potrzebę spójności społecznej i kultury odporności na wszystkich poziomach społeczeństwa.

1.5. Liczne kryzysy wpływają na jakość życia wielu Europejek i Europejczyków. Należy przywrócić zaufanie do funkcjonowania naszych społeczeństw opartych na europejskich wartościach, do naszych gospodarek i do miejsca Europy w świecie, umożliwiając Europejczykom nadążanie za szybkimi zmianami społecznymi i upewniając się, że nikt nie pozostanie w tyle. Kluczem do konkurencyjności i dobrobytu Europy będzie dostęp do edukacji i szkoleń w celu zdobycia umiejętności potrzebnych na stale zmieniających się rynkach pracy.

1.6. Taka polityka przemysłowa musi opierać się na inwestycjach w badania, rozwój, umiejętności i strategiczne sektory z myślą o zapewnieniu odporności przemysłu i długoterminowego wzrostu gospodarczego, a także wysokiej jakości miejsc pracy. UE może utrzymać przewagę konkurencyjną w branżach o wysokiej wartości przez skupienie się na technologiach takich jak sztuczna inteligencja ukierunkowana na człowieka i energia odnawialna.

1.7. Utrzymanie konkurencyjnego europejskiego modelu społecznego wymaga dobrze zdefiniowanych inwestycji w usługi publiczne i ochronę socjalną oraz ambitnej strategii na rzecz walki z ubóstwem. Komitet zwraca uwagę na wzajemne powiązania między żywnością, wodą, przyrodą i klimatem i apeluje o uwzględnienie strategii odporności wodnej opartej na prawach człowieka jako jednego z filarów Niebieskiego Ładu UE.

1.8. Na forum międzynarodowym UE musi odgrywać rolę mediatora i angażować się we współpracę z nowymi partnerami. Wewnątrz Unii wspólna realizacja oznacza inwestowanie w dialog obywatelski i społeczny, demokratyczne uczestnictwo i przyszłe pokolenia.

2. **Nowy plan na rzecz trwałego dobrobytu i konkurencyjności Europy**

EKES przedstawia następujące propozycje/wnioski:

Polityka przemysłowa

2.1. Zintensyfikowanie procesu odchodzenia rynku wewnętrznego od rozproszonych polityk przemysłowych państw członkowskich na rzecz ambitniejszego i lepiej skoordynowanego podejścia europejskiego obejmującego spójność polityki regulacyjnej, podatkowej i handlowej w celu wzmocnienia konkurencyjności na rynkach światowych oraz zapewnienia wysokiej jakości zatrudnienia.

2.2. Opracowanie planów działania w zakresie powstających technologii; ograniczenie ryzyka związanego z technologiami przez projekty pilotażowe i wspólne przedsięwzięcia; przyjęcie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym w celu zmniejszenia zależności zewnętrznej; zwiększenie skuteczności wsparcia finansowego, w tym za pośrednictwem przyszłego Europejskiego Funduszu Konkurencyjności.

2.3. Wdrożenie przekrojowej polityki UE w zakresie wody w przemyśle, którą to politykę można następnie dostosować do różnych sektorów w uzupełnieniu Paktu dla czystego przemysłu. W tym sensie UE powinna rozważyć zbadanie potencjału baterii sodowo-jonowych, które mogłyby jednocześnie zwiększyć elektryfikację i odporność wodną.

Konkurencyjność

2.4. Kontynuacja programu na rzecz upraszczania, co przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw. Szczególną uwagę należy zwrócić na firmy o strategicznym statusie rynkowym. O ile uproszczenie przepisów może zwiększać efektywność i produktywność oraz ułatwiać wykorzystanie potencjału jednolitego rynku, o tyle nie powinno prowadzić do osłabienia podstawowych standardów społecznych, środowiskowych i pracowniczych. Te elementy zapewniają bowiem zrównoważone podejście, które wspiera przedsiębiorstwa, chroni pracowników i służy szerszym interesom społeczeństwa.

2.5. Choć konkurencyjność jest kluczowym celem strategicznym z punktu widzenia długoterminowego dobrobytu UE, to niezwykle ważne jest zachowanie jej wymiaru społecznego. Konkurencyjność i produktywność mają pierwszoplanowe znaczenie dla wysokiej jakości miejsc pracy i dobrych warunków jej wykonywania oraz dla dialogu społecznego i rokowań zbiorowych. Udział pracownic i pracowników w ładzie korporacyjnym może zwiększać produktywność i sprzyjać odporności.

2.6. Dostosowanie reguł konkurencji w celu osiągnięcia równowagi pomiędzy efektywnością rynku a odpornością przemysłową i innowacjami, wzrostem gospodarczym i konkurencyjnością przemysłową, z jednoczesnym utrzymaniem unijnego modelu społecznej gospodarki rynkowej.

2.7. Dbanie o to, by w ramach unijnych reguł konkurencji umożliwiano inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową oraz propagowano usługi świadczone w interesie ogólnym, przy jednoczesnym zwalczaniu koncentracji na rynku i nadużywania pozycji dominującej, co ma służyć ochronie przedsiębiorstw, pracowników, konsumentów i osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji.

Transformacja ekologiczna i dekarbonizacja

2.8. Dążenie do autonomii strategicznej w kluczowych sektorach przemysłu takich jak ochrona zdrowia, przemysł chemiczny i farmaceutyczny oraz opracowanie zintegrowanego planu działania obejmującego całe łańcuchy dostaw.

2.9. Ukierunkowane środki z zakresu polityki umożliwiające sektorom energochłonnym korzystanie z niższych kosztów czystej energii elektrycznej.

2.10. Dopilnowanie, aby podczas opracowywania aktu w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym głos społeczeństwa obywatelskiego został wysłuchany za pośrednictwem europejskiej platformy zainteresowanych stron gospodarki o obiegu zamkniętym (ECESP).

2.11. Zreformowanie rynku energii elektrycznej w taki sposób, aby spełniał on nie tylko cel neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r., ale także cel bezpieczeństwa dostaw i stabilnych, przystępnych cen, ze szczególnym uwzględnieniem dostępu do energii dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji.

2.12. Zadbanie o to, by jednolity rynek sprzyjał większej spójności społecznej i gospodarczej, przy jednoczesnym przestrzeganiu norm środowiskowych określonych w celach zrównoważonego rozwoju ONZ.

Badania, technologia i innowacje

2.13. Zaoferowanie naukowcom w ramach europejskiej przestrzeni badawczej (EPB) ujednoliconego systemu, zapewnienie godnych warunków pracy i możliwości kariery w systemie badań naukowych i innowacji, zwłaszcza dla młodych naukowców, oraz zapewnienie naukowcom z państw trzecich możliwości swobodnej pracy i przemieszczania się w UE.

2.14. Oparcie polityki konkurencyjności na długoterminowych inwestycjach i innowacjach, co służy zrównoważonej transformacji przemysłowej oraz transformacji ekologicznej i cyfrowej.

2.15. Zapewnienie, aby cyfryzacja i AI były ukierunkowane na człowieka i nie skutkowały niepewną pracą, by systemy algorytmiczne wykorzystywane w procesach zatrudnienia i stosunkach pracy były przejrzyste, sprawiedliwe i stanowiły przedmiot dialogu społecznego i rokowań zbiorowych, a zasada kontroli sprawowanej przez człowieka była skutecznie stosowana przy wdrażaniu przepisów dotyczących AI.

2.16. Inwestowanie w przekwalifikowanie i uczenie się przez całe życie, co ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia pracownikom dostępu do miejsc pracy powstających w wyniku zmian technologicznych.

2.17. Propagowanie udziału partnerów społecznych i społeczeństwa obywatelskiego w kształtowaniu programów badawczych UE.

Polityka gospodarcza i spójność

2.18. Zapewnienie stabilności makroekonomicznej i finansowej dzięki wiarygodnym średniookresowym ramom fiskalnym z myślą o odporności gospodarczej i systemowej.

2.19. Ustanowienie unijnego funduszu inwestycyjnego, którego celem będzie zapewnienie środków finansowych na projekty inwestycyjne o strategicznym znaczeniu europejskim i który byłby finansowany z różnych zasobów, w tym ze składek państw członkowskich i nowych zasobów własnych.

2.20. Zniwelowanie luki inwestycyjnej w stosunku do Stanów Zjednoczonych i innych głównych konkurentów, stworzenie warunków dla kapitału wysokiego ryzyka, szczególnie w celu wspierania przedsiębiorstw typu start-up oraz zwiększania skali firm i przedsiębiorstw.

2.21. Poprawa warunków ramowych dla inwestycji prywatnych na jednolitym rynku. Obejmuje to wprowadzenie głównych elementów unii rynków kapitałowych i unii oszczędności i inwestycji oraz urzeczywistnienie unii bankowej. Jednym z głównych aspektów programu powinno być dążenie do konwergencji praktyk nadzorczych oraz wzmocnienie roli Europejskich Urzędów Nadzoru.

2.22. Uproszczenie przepisów podatkowych powinno sprzyjać efektywnemu kosztowo przekazywaniu informacji oraz poprawie wykorzystywania informacji i ich wymiany między organami podatkowymi. Nie powinno prowadzić do nieuczciwych lub niezamierzonych zmian zobowiązań podatkowych ani stwarzać możliwości uchylania się od opodatkowania lub szkodliwej konkurencji podatkowej. Należy przeprowadzać ocenę skutków odnośnie do każdego wniosku, aby właściwie ocenić konkretne skutki nowych inicjatyw ustawodawczych dla podatników i organów podatkowych.

2.23. Wypracowanie najskuteczniejszych rozwiązań dla wysp UE i przedstawienie całościowej strategii na rzecz wysp, która przyczyni się do zaradzenia kwestii wyspiarskiego charakteru.

2.24. Aktywniejsze włączenie społeczeństwa obywatelskiego w agendę miejską UE oraz uwzględnienie kwestii przystępnych cenowo mieszkań i jej związku z polityką spójności.

Polityka społeczna

2.25. Dopilnowanie, aby podstawę stanowiły równe traktowanie i sprawiedliwa mobilność pracowników, przy jednoczesnym skutecznym egzekwowaniu przepisów przeciwko nadużyciom.

2.26. Opracowanie przez Komisję Europejską kompleksowego pakietu polityki w sprawie sprawiedliwej transformacji, który skupiałby się na kwestii wpływu na pracowników oraz gwarantowałby dialog społeczny. Jeśli środki publiczne przeznacza się na zachęcanie przedsiębiorstw do realizacji planów transformacji, należy brać pod uwagę warunkowość społeczną. Należy ustanowić programy podnoszenia i zmiany kwalifikacji z naciskiem na sektory, które najbardziej odczuwają skutki dwojakiej transformacji, takie jak turystyka i transport.

2.27. Zarządzanie zmianami strukturalnymi w sposób sprawiedliwy społecznie przez integracyjne ramy zarządzania, w których priorytetowo traktowałoby się uczestnictwo, dialog społeczny i obywatelski, a także rokowania zbiorowe.

2.28. Powołanie centrum monitorowania sprawiedliwej transformacji odpowiedzialnego za badania i gromadzenie danych, angażującego zorganizowane społeczeństwo obywatelskie na wszystkich etapach transformacji.

2.29. Podjęcie inicjatywy dotyczącej telepracy i prawa do bycia offline.

3. **Nowa era europejskiej obrony i bezpieczeństwa**

EKES przedstawia następujące propozycje/wnioski:

3.1. Wprowadzenie wspólnej polityki obronnej i kompleksowej obrony europejskiej, ponieważ autonomia strategiczna i gotowość obronna mają podstawowe znaczenie w nowym środowisku bezpieczeństwa. Niezbędne są powszechniejsze zamówienia publiczne i inwestycje w przemysł obronny UE, przy czym należy unikać nadmiernego osłabiania inwestycji społecznych i uwzględniać warunkowość społeczną, w tym związaną z rokowaniami zbiorowymi.

3.2. Przeprowadzenie ogólnounijnej publicznej kampanii komunikacyjnej w celu podniesienia świadomości społeczeństwa europejskiego na temat potrzeby ochrony pokoju, bezpieczeństwa, dobrobytu i wartości w Europie oraz zasadniczego wkładu EDTIB w tym zakresie, a także w celu uzyskania poparcia społecznego. Zdaniem EKES-u zaufanie obywateli do zdolności obronnych UE zależy również od tego, czy bezpieczeństwo obejmuje ochronę praw podstawowych i dostęp do usług kluczowych.

3.3. Wzmocnienie dyplomacji klimatycznej, a zwłaszcza stworzenie sieci dyplomacji klimatycznej społeczeństwa obywatelskiego; wzmocnienie wewnętrznych grup doradczych.

3.4. Zajęcie się problemem migracji spowodowanej klimatem.

3.5. Przeciwdziałanie zmianie klimatu jako globalnemu zagrożeniu dla bezpieczeństwa poprzez włączenie bezpieczeństwa klimatu do strategii obronnych, rozwój infrastruktury odpornej na zmianę klimatu, zrównoważone gospodarowanie zasobami oraz zastosowanie nowoczesnych technologii. Należy przy tym zabezpieczyć środki finansowe na łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej.

3.6. Zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego jako kluczowych partnerów w zwiększanie odporności na zmianę klimatu i odporności wodnej.

3.7. Dopilnowanie, aby wszystkie kierunki polityki UE, w tym przemysł, energia, rolnictwo i ogólna gotowość we wszystkich sektorach, sprzyjały odporności wodnej i zapewniały zgodność bezpieczeństwa energetycznego i żywnościowego z celami klimatycznymi.

4. **Wspieranie obywateli, wzmacnianie naszych społeczeństw i naszego modelu społecznego**

EKES przedstawia następujące propozycje/wnioski:

4.1. Realizacja strategii na rzecz walki z ubóstwem, która ma na celu wyeliminowanie skrajnego ubóstwa oraz rozwiązanie problemu ubóstwa mieszkaniowego, energetycznego i transportowego. Należy w niej również wyraźnie uznać związek między trwałym ubóstwem a wykluczeniem demokratycznym i zapewnić udział osób, które doświadczyły ubóstwa, w procesie współtworzenia polityk i w życiu obywatelskim, oraz zagwarantować, aby nikt nie został pozbawiony dostępu do podstawowych zasobów energetycznych.

4.2. Kontynuacja Planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym skutecznego pakietu politycznego w celu zapewnienia wsparcia pracownikom w transformacji cyfrowej i ekologicznej przez przewidywanie zmian i zarządzanie nimi, w czym główną zasadą powinny być dialog społeczny i rokowania zbiorowe.

4.3. Skuteczne stawienie czoła kryzysowi związanemu z kosztami utrzymania z myślą o realizacji wielu ambicji UE: sprawiedliwej dwojakiej transformacji, zmniejszeniu nierówności pod względem szans i wyników oraz zapewnieniu wszystkim w całej UE wspólnego dobrobytu.

4.4. Opracowanie strategii na rzecz równouprawnienia płci na okres po 2025 r. w celu wykorzenienia przemocy ze względu na płeć, zlikwidowania nierównego traktowania płci na rynku pracy, osiągnięcia równego udziału w różnych sektorach gospodarki, wyeliminowania luki płacowej, emerytalnej i opiekuńczej między kobietami a mężczyznami, osiągnięcia równowagi płci w podejmowaniu decyzji i polityce oraz oceny dotychczasowych postępów.

4.5. Uznanie pierwszoplanowej roli dobrze funkcjonującego dialogu społecznego i obywatelskiego na wszystkich szczeblach w opracowywaniu i wdrażaniu polityki rynku pracy i polityki społecznej.

4.6. Opracowanie i wdrożenie europejskiego programu na rzecz umiejętności sprzyjającego włączeniu społecznemu, z uwzględnieniem planu działania na rzecz wysokiej jakości miejsc pracy i priorytetowego traktowania umiejętności cyfrowych, krytycznego myślenia i umiejętności przekrojowych niezbędnych do zaangażowania demokratycznego, etycznego korzystania z technologii i świadomego podejmowania decyzji.

4.7. Szybkie przyjęcie inicjatywy na rzecz przenoszenia umiejętności, aby przyspieszyć i ułatwić wzajemne uznawanie umiejętności w UE.

4.8. Stawienie czoła wyzwaniu demograficznemu w całej Europie, ze szczególnym naciskiem na solidarność międzypokoleniową i promowanie reform w państwach członkowskich.

4.9. Wcielanie w życie dialogu społecznego na temat wdrażania systemów AI i podkreślenie, że we wszelkich inicjatywach dostosowujących istniejące prawo należy uwzględniać ochronę praw pracowniczych i dbać o to, aby ludzie zachowywali kontrolę nad wszystkimi interakcjami człowiek–maszyna.

4.10. Pełne wdrożenie gwarancji dla młodzieży i inicjatywy ALMA, a także ocena europejskiej gwarancji dla dzieci.

4.11. Nadanie priorytetu modelowi „najpierw mieszkanie" w celu zwalczania bezdomności wśród osób pracujących i słabszych grup społecznych.

4.12. Wdrożenie europejskiej gwarancji opieki, w tym opieki nad dziećmi, w celu zapewnienia przystępnej cenowo, dostępnej i wysokiej jakości opieki zdrowotnej i usług opiekuńczych dla osób w UE oraz wysokiej jakości pracy opiekuńczej dla pracowników w tym sektorze. Chodzi o wyeliminowanie nierówności płci w zakresie nieodpłatnych obowiązków opiekuńczych oraz wspieranie kobiet w pozostaniu na rynku pracy i uzyskaniu dostępu do solidnej sieci bezpieczeństwa.

5. **Utrzymanie jakości życia: bezpieczeństwo żywnościowe, woda i przyroda**

EKES przedstawia następujące propozycje/wnioski:

5.1. Położenie nacisku na zachęty oraz sprawiedliwe i skuteczne spełnienie międzynarodowych zobowiązań UE w zakresie ochrony różnorodności biologicznej przed nadchodzącą Konferencją Stron Konwencji o różnorodności biologicznej (COP 17), między innymi poprzez rozważenie jednostek różnorodności biologicznej oraz zagwarantowanie społecznej i środowiskowej zrównoważoności wszystkich nowych narzędzi finansowych.

5.2. Zapewnienie bardziej sprawiedliwego podziału w łańcuchu żywnościowym, wzmocnienia zasady wzajemności w handlu, działań przeciwko spekulacji, zaangażowania młodzieży oraz obowiązkowego uwzględniania zasad zrównoważonego rozwoju w zamówieniach publicznych.

5.3. Dopilnowanie, aby wszystkie kierunki polityki unijnej, w tym przemysł, energia, rolnictwo i ogólna gotowość we wszystkich sektorach, sprzyjały odporności wodnej, ponieważ jest to czynnik wyrównujący szanse społeczne: brak dostępu do czystej wody utrwala nierówności, wykluczenie i niesprawiedliwość środowiskową, szczególnie w społecznościach zmarginalizowanych i odczuwających skutki zmiany klimatu.

5.4. Popularyzacja programów ponownego zalesiania w całej Europie.

5.5. Włączenie europejskiej strategii odporności wodnej opartej na zasadzie prawa człowieka do wody w ramach wdrażania strategii na rzecz unii gotowości.

6. **Ochrona naszej demokracji, podtrzymywanie naszych wartości**

EKES przedstawia następujące propozycje/wnioski:

6.1. Uznanie zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych za filary demokracji i kluczowe podmioty stojące na straży europejskich wartości praw człowieka, solidarności i praworządności.

6.2. Przyjęcie strategii społeczeństwa obywatelskiego wraz z jasnym planem działania oraz środkami wdrażania.

6.3. Silniejsza demokracja w miejscu pracy poprzez dialog społeczny, rokowania zbiorowe i pełne wdrożenie praw pracowników do informacji, konsultacji i reprezentacji. Instytucje UE powinny odpowiednio wspierać dialog społeczny i rokowania zbiorowe na każdym poziomie z myślą o dalszym wzmacnianiu zdolności partnerów społecznych oraz realizacji właściwych środków wdrażania, w tym instrumentów finansowych, mających na celu zwiększenie zasięgu rokowań zbiorowych – szczególnie w krajach i regionach, gdzie ich możliwości są nadal niewykorzystane.

6.4. Wzmocnienie pozycji młodych ludzi jako siły napędowej bardziej zrównoważonej przyszłości UE poprzez tworzenie przestrzeni dla ich zorganizowanego uczestnictwa.

6.5. Kontynuacja ogólnych wysiłków na rzecz zwalczania dezinformacji i informacji wprowadzających w błąd, które mogą mieć szkodliwe konsekwencje dla naszych demokracji i naszego bezpieczeństwa, poprzez pełne wdrożenie Planu działania na rzecz zwalczania dezinformacji; opracowanie planu, który zapewni jakość informacji lokalnych i regionalnych oraz przyznanie Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych wystarczających środków na zwalczanie i kontrolowanie zagranicznych manipulacji informacjami i ingerencji w informacje, przy jednoczesnym zabezpieczeniu niezależności i zdolności swobodnego działania społeczeństwa obywatelskiego oraz ochronie wolności wypowiedzi.

7. **Globalny wymiar Europy: Wykorzystanie naszej siły i partnerstw**

EKES przedstawia następujące propozycje/wnioski:

7.1. Wspólna polityka obronna UE wymaga również prawdziwej, w pełni rozwiniętej wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa wykraczającej poza obecną politykę.

7.2. Większa autonomia strategiczna wymagająca skoordynowanego podejścia, które łączy obronność UE z polityką zagraniczną UE, polityką handlową i przemysłową, badaniami naukowymi i innowacjami, pełną interoperacyjnością między państwami członkowskimi oraz wspólnymi lub skoordynowanymi zamówieniami w dziedzinie obronności, wraz z jednolitym rynkiem produktów i usług obronnych.

7.3. Zwiększenie odporności umów handlowych poprzez dywersyfikację przywozu i tworzenie możliwości rynkowych dla europejskich przedsiębiorstw. W ten sposób zwiększono by bezpieczeństwo i ograniczono ryzyko geopolityczne, a jednocześnie propagowano by egzekwowanie standardów społecznych i środowiskowych, zapewniając równe szanse na całym świecie z myślą o uczciwej konkurencji.

7.4. Dążenie do pokoju, bezpieczeństwa i obrony, globalnej sprawiedliwości i globalnego postępu poprzez ochronę systemu wielostronnego i aktywne zaangażowanie w niego.

7.5. Stworzenie strategii na rzecz zwiększenia zaangażowania młodzieży w dialog społeczny i obywatelski w krajach sąsiadujących z UE, w tym w Ukrainie, Mołdawii, na Bałkanach Zachodnich, w Gruzji, Armenii i regionie eurośródziemnomorskim.

8. **Wspólne osiąganie celów i przygotowanie Unii na przyszłość**

EKES przedstawia następujące propozycje/wnioski:

8.1. Kontynuacja procesu rozszerzenia na rzecz pokoju, dobrobytu i demokracji, przy czym należy zadbać jednocześnie o długoterminową stabilność na naszym kontynencie z udziałem podmiotów społecznych i obywatelskich. Powinno to obejmować przede wszystkim Ukrainę, której odporność demokratyczna na agresję jest przykładem obrony europejskich wartości, podobnie jak w przypadku Mołdawii i Bałkanów Zachodnich.

8.2. Silna polityka inwestycyjna skupiająca się na najbardziej zaawansowanych sektorach technologicznych, na stworzeniu europejskiego rynku energii, który znacznie obniży ceny energii, oraz na wdrożeniu sprawiedliwej transformacji ekologicznej i cyfrowej.

8.3. Stworzenie Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych skoncentrowanego na finansowaniu priorytetowych projektów europejskich. Co więcej, w wieloletnich ramach finansowych (WRF) na lata 2028–2034 należy znacznie zwiększyć środki przeznaczone na priorytety inwestycyjne, mając na uwadze rygorystyczną warunkowość społeczną.

8.4. Pragmatyczna ocena w celu zapewnienia pełnej skuteczności Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF).

8.5. Wystarczające środki na rzecz Europejskiej Unii Obrony, w tym odpowiednia pula finansowa pozwalająca na realizację celu, którym jest zainwestowania w Europie 80 % europejskich budżetów na nabywanie produktów związanych z obronnością do 2040 r., oraz opracowanie nowych mechanizmów finansowych wzmacniających potencjał technologiczny.

8.6. Inwestycjom obronnym powinny towarzyszyć solidne mechanizmy nadzoru i przejrzysta sprawozdawczość zapewniające rozliczalność przy jednoczesnej ochronie uzasadnionych interesów bezpieczeństwa. Należy angażować partnerów społecznych i społeczeństwo obywatelskie w monitorowanie społeczno-gospodarczych skutków inwestycji obronnych.

8.7. Innowacyjne procesy dialogu obywatelskiego dostosowane do zainteresowań i sposobów zaangażowania młodych ludzi. Unijny dialog młodzieżowy i test wpływu polityki UE na młodzież są dobrymi przykładami partycypacyjnych instrumentów kształtowania polityki, które angażują przedstawicieli młodzieży w konsultacje, oceny skutków i łagodzenie skutków oraz sprzyjają włączaniu problematyki młodzieżowej do głównego nurtu polityki na poziomie instytucjonalnym.

Bruksela, dnia 19 czerwca 2025 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Oliver RÖPKE